

01 decembrie 2020

08-1/66

Domnului Pavel VOICU,
Ministru al Afacerilor Interne a Republicii Moldova
MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75
Email: secretariat@mai.gov.md

Doamnei Olga POALELUNGI,
Director al Biroului Migrație și Azil al MAI
MD-2005, mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare, 124
Email: migratie@mai.gov.md

Domnului Corneliu GROZA,
Șef al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră
MD-2059, mun. Chișinău, str. Petricani 19
Email: politia.frontiera@border.gov.md

Domnului Nicanor TROCIN,
Director al Centrului de plasament temporar al străinilor
mun. Chișinău, str. Petricani 88

Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei de monitorizare efectuate la Centrul de plasament temporar al străinilor din cadrul Biroului Migrație și Azil al MAI la 28 septembrie 2020¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv.

Anexă: raportul de vizită pe 9 file.

Cu respect,

Mihail COTOROBAl,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. Zubco
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641 Email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

privind vizita de monitorizare
a respectării garanțiilor de bază a persoanele aflate în custodia statului pe durata
epidemiei COVID-19, efectuată la Centrul de Plasament Temporar al
Străinilor(CPTS), Biroul Migrație și Azil (BMA) a Ministerului Afacerilor Interne
(MAI)

din data de 28 septembrie 2020

Raportul a fost elaborat și aprobat de către Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:

1. Mihail Cotorobai, Președintele Consiliului, Avocatul Poporului,
2. Maia Bănărescu, membră, Avocatul pentru drepturile copilului,
3. Ceslav Panico, membru,
4. Svetlana Doltu, membră
5. Mihail Gorincioi, membru
6. Oxana Gumennaia, membră

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de **24 octombrie 2016** în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate

efectua vizite preventive și de monitorizare neanuntate în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

I. **PRELIMINARII**

La data de 28 septembrie 2020, între orele 13:15 – 14:40, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (*în continuare CpPT*) au efectuat o vizită de monitorizare **Centrul de Plasament Temporar al Străinilor(CPTS) din cadrul Biroului Migrație și Azil a MAI.**

Vizita a fost realizată în următoarea componență:

1. Mihail Gorincioi – membrul Consiliului
2. Svetlana Doltu – membra Consiliului,
3. Ceslav Panico – membrul Consiliului.

Scopul vizitei: Monitorizarea respectării garanțiilor de bază a persoanelor aflate în custodia Centrului de Plasament Temporar al Străinilor pe durata epidemiei COVID-19, precum și situației privind implementarea recomandărilor vizitelor anterioare.

CPTS a fost vizitat de către Consiliul pentru prevenirea torturii pe 13.09.2019¹, 24.05.2018 și 16.02.2018.

II. **INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE**

Centrul de Plasament Temporar al Străinilor (în continuare - Centru) este o structură specializată, subordonată autorității competente pentru străini (Biroul Migrație și Azil), și este destinată cazării temporare a străinilor declarați indezirabili sau împotriva cărora s-a dispus măsura returnării ori expulzării și care au fost luați în custodie publică. Străinii luați în custodie publică sunt plasați în Centru în baza deciziei instanței de judecată, până la executarea măsurilor de expulzare, readmisie sau returnare de pe teritoriul Republicii Moldova.

Reiterăm, că privarea de libertate, în sensul Protocolului Opțional la Convenția ONU împotriva torturii², înseamnă orice formă de detenție sau închisoare ori plasarea unei persoane într-un loc public sau privat de detenție, pe care nu îl poate părăsi benevol, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură.

¹ <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2020/02/CPTS-vizita-13.09.2019.pdf>

² Art. 4 pct. 2 din Protocolul Opțional la Convenția ONU pentru prevenirea Torturii (OP CAT).

<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPCAT.aspx>

Aproximativ aceeași formulă este menționată și în Legea Avocatului Poporului, **noțiunea de privare de libertate fiind definită ca orice formă de plasare a persoanei, la ordinul oricărui organ judiciar, administrativ sau al altui organ, într-un loc de detenție de stat sau privat, pe care aceasta nu îl poate părăsi după voia sa, în calitate de pedeapsă, sancțiune, măsură procesuală de constrângere, măsură de siguranță, precum și ca rezultat al dependenței față de o îngrijire acordată sau în baza oricărui alt motiv.** Art. 30 pct. 4 din Legea nr. 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), <http://lex.iustice.md/md/352794/>

În acest sens, CpPT menționează că **Centrul de Plasament Temporar al Străinilor cade sub incidența definiției de „privare de libertate”, inclusiv a „detenției”**. Având în vedere că în cadrul Centrului sunt deținute (chiar și temporar) persoane care au comis/banuite de o faptă prevăzută de Codul penal al Republicii Moldova. În aceste condiții persoanele plasate/detinate în cadrul Centrului trebuie să se bucure de întreaga gama de garanții/standarde minime ca și persoanele detinute/plasate în alte locuri private de libertate.

Capacitatea Centrului este de 120 persoane. La momentul vizitei, în instituție se aflau 9 persoane de gen masculin. Pe parcursul 01 ianuarie – 28 septembrie 2020, în instituție au fost plasate 62 persoane (ultimele 4 persoane cu 3 zile înainte de vizita CpPT).

În perioada de referință pandemică legată de virusul COVID-19, în cadrul instituției CPTS, nu au fost raportate cazuri de infectare a persoanelor plasate nici la angajați.

Accesul în instituție a fost asigurat, fără impedimente. După intrare, membrii CpPT au purtat discuții cu șeful instituției și adjunctul său. Discuțiile au fost axate pe scopurile și obiectivele vizitei efectuate de către CpPT dar și gradul de implementare a recomandărilor vizitei anterioare.

Reprezentanții administrației au colaborat cu membrii CpPT prin oferirea tuturor detaliilor solicitate legate atât de implementarea recomandărilor anterioare, cât și de gestionarea măsurilor de siguranță împotriva răspândirii virusului COVID-19, precum și au transmis informația adițională solicitată de membrii CpPT într-un termen proxim. De remarcat este faptul că în instituție este instituit un regim restricționat de intrare, având acces doar personalul autorizat, personalul medical și în cazurile care nu suferă amânare – avocații (administrația oferă avocaților alternativa discuției cu persoanele plasate prin intermediul telefonului, dacă avocații insistă pe comunicarea efectivă, atunci le este asigurat accesul).

III. CONSTATĂRI SPECIFICE LEGATE DE MĂSURILE DE PROTECȚIE ÎMPOTRIVA VIRUSULUI COVID-19

1. Actualmente, în cadrul CPTS nu există un document oficial prin care să fie reglementate expres măsurile care necesită a fi întreprinse de către angajați pentru protecția personală și pentru protecția persoanelor plasate împotriva COVID-19. În acest sens, se acționează doar în baza regulilor comune de prevenție, fiind asigurate măsurile minime de protecție;
2. Conform afirmațiilor administrației, nu a fost nici un caz probabil ori confirmat de COVID-19 la deținuți și nici la personal;
3. Asigurarea instituției cu dezinfectanți, mănuși și măști pentru deținuți și personal este suficientă. Totodată, membrii CpPT constată lipsa Planului instituțional și lipsa unor estimări ale necesarului de echipament de protecție personală (EPP) pentru asigurarea siguranței angajaților și deținuților;

4. Administrația din cadrul CPTS depune eforturi în vederea minimizării contactului persoanelor aflate în custodie cu anumiți factori de risc exterior. În acest sens, au fost instituite reguli de accesare în instituție pentru orice vizitator (termometria, aplicarea dezinfectantului, purtarea măștii). Aspectele legate de restricționarea accesului persoanelor în incinta CPTS este discutat inclusiv cu avocații care recurg la comunicarea cu persoanele plasate inclusiv prin intermediul mijloacelor de comunicare telefonice. Comunicarea deținuților cu rudele și familia se realizează prin telefoane personale, achitate de deținuți ori rudele acestora;
5. În instituție nu există wi-fi gratuit și nu au fost implementate alternative oficializate de comunicare cu mediul exterior prin utilizarea (skype, viber ori alte aplicații);
6. Recepționarea coletelor pentru persoanele plasate este permisă;
7. Persoanele aflate în custodia CPTS sunt asigurați cu mască și mănuși în caz de vizitare a blocului administrativ și escortare în afara instituției;
8. Zilnic persoanelor reținute li se măsoară temperatura corpului de către personalul CPTS (nu de către personal medical). Cazuri suspecte care necesită prelevarea probelor pentru testarea COVID-19 nu au fost identificate. CpPT menționează că nu există proceduri clare de reacționare și pași de urmat în cazuri de necesitate a izolării persoanei, testare și tratament COVID-19 (inclusiv respectarea tuturor măsurilor de control a infecției);
9. La parvenirea persoanelor în CPTS, sunt plasate într-un spațiu de carantină inițială (se utilizează o celulă la etajul 1 și 1 salon la etajul 2). CpPT menționează că condițiile de carantină trebuie să ofere izolare totală de alți deținuți, în practică grupul sanitar este unul comun pentru etaj și persoanele din carantină circulă pe coridoare. Astfel, există risc de transmitere a bolilor respiratorii;
10. CpPT menționează continuarea practicii de escortare a persoanelor în serviciul medical al Poliției de Frontieră, fapt ce aduce zero valoare măsurilor de carantină instituite și expune unui risc suplimentar de infectare cu COVID-19 pe durata escortării ori în timpul aflării în sediul serviciului medical al Poliției de Frontieră;
11. Alt lucru îngrijorător se referă la faptul că toate persoanele plasate în custodie, chiar în timpul pandemiei participă la ședințele de judecată în mod fizic, fiind de fiecare dată escortați atât la instanțele din Chișinău, cât și din zonele de Sud și de Nord ale țării. Actualmente, nu există o modalitate de desfășurare a ședințelor de judecată prin intermediul conferințelor video online, fapt ce ar contribui substanțial la reducerea riscului de infectare cu virusul COVID-19 pe de o parte, dar și la reducerea unor resurse privind escortare acestor persoane;
12. Instruire privind măsurile de control și prevenire COVID-19 pentru personalul instituției a fost realizată de către serviciul medical al Poliției de frontieră, dar care a avut un caracter teroretic și mai puțin practic (cum ar fi reguli de spălare a mainilor, regul de folosire a EPP, gestionarea deșeurilor infecțioase, reguli de curățenie și dezinfecție a suprafețelor, scenarii de reacționare în diferite situații legate de caz prezumptiv ori confirmat de COVID-19 etc.);

13. Materiale informaționale despre COVID-19 pentru angajați și deținuți nu sunt disponibile;
14. Norme aprobate de asigurare cu detergenți a deținuților și personalului nu sunt elaborate, iar normele de produse de igienă pentru persoanele din Centrul de Plasament Temporar al Străinilor aprobate prin HG 332/2009 sunt neactualizate.

IV. EVALUAREA IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR VIZITEI ANTERIOARE ȘI CONSTATĂRI ACTUALIZATE

15. CpPT a luat act despre răspunsurile remise de către BMA³ urmare a vizitei anterioare și menționează deschidere pentru colaborare. Totodată, menționăm lipsa progreselor în implementarea majorității recomandărilor înaintate cu referire la respectarea dreptului la sănătate în locurile de detenție. Astfel, mecanismul de de organizare a asistenței medicale persoanelor plasate în CPTS prin intermediul serviciului medical al Poliției de Frontieră în practică nu oferă respectarea garanțiilor de prevenire a torturii și relexelor tratamente din cauza neexecutării: (1) examinării medicale confidențiale la fiecare intrare și ieșire din instituție (2) documentarea și raportarea tuturor leziunilor corporale în corespundere cu actele naționale și Protocolul de la Istanbul (3) asigurarea continuității neîntrerupte a tratamentului la plasare și ieșire din instituție;
16. Întreprinderea măsurilor ce se impun de articolul 64² al Legii 200/2010 pentru eliberarea solicitanților de azil din CPTS ori de câte ori este cazul și evitarea solicitărilor de prelungire a termenelor de aflare în custodie a solicitanților de azil. – **această recomandare rămâne a fi actuală, ținând cont de faptul că la momentul desfășurării vizitei, în cadrul CPTS se afla o persoană care a solicitat azil de aproximativ 2 săptămâni, neexistând un mecanism proxim prin care în asemenea cazuri, să fie oferită o alternativă la detenție;**
17. Identificarea soluțiilor de afișare pe panoul informativ al Instituției a informației cu privire la mandatul CpPT – **această recomandare a fost parțial implementată;**
18. Revizuirea reglementărilor naționale/sectoriale privind activitatea Centrului de Plasament Temporar al Străinilor în vederea identificării soluțiilor de angajare în cadrul Centrului a unui medic/asistent medical și a unui psiholog. Având în vedere statutul Centrului ca loc de detenție, în care persoanele pot fi deținute și până la 6 luni de zile. **Această recomandare este în continuare actuală, ținând cont de mecanismul neschimbat de prestare a serviciilor medicale deținuților de către serviciul medical al Poliției de Frontieră (prin escortare);**
19. **CPTS nu dispune de un psiholog/psihiatru și asistent social, ori anume acești specialiști ar putea îmbunătăți climatul și ameliora situația persoanelor deținute**, care se confruntă cu probleme de ordin legal dar și de ordin social și intercultural. Plasarea în CPTS a persoanelor de diferite religii, culturi și nivel de educare inevitabil conduce la

³ http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2020/02/Rs_CPTS_vizita_CpPT_13.09.20_Raportul-de-bilant.pdf

tensiuni care necesită a fi abordate din prisma standardelor CPT. CpPT menționează standardele CoE care impune autorităților accesul adecvat la asistență psihologică și îngrijire psihiatrică trebuie să fie asigurat deținuților. **Respectiv, CpPT reiterează necesitatea revizuirii statelor CPTS și includerea acestor poziții esențiale pentru deținuți în vederea realizării dreptului la sănătate, inclusiv mentală;**

20. CpPT ia act de informația remisă de BMA privind organizarea alimentației persoanelor deținute în baza HG nr. 332 din 23-04-2009 privind aprobarea rațiilor minime zilnice de alimente și a normelor de produse de igienă pentru persoanele din Centrul de Plasament Temporar al Străinilor⁴. Reiterăm despre importanța reglementării alimentării dietetice în cazul anumitor boli cronice la deținuți care necesită alimentare corespunzătoare, dar și a descrierii responsabilităților CPTS în situația externalizării serviciului de alimentare din prisma garanțiilor de siguranță alimentară.
21. Asistența medicală în cadrul Centrului de plasament a străinilor. În corespundere cu Ordinul MAI nr.354 din 31.12.2015 *cu privire la aprobarea Instrucțiunilor de ordine interioară a Centrului de Plasament temporar al străinilor*, controlul asupra activității centrului este în sarcina Biroului migrație și azil. Conform prevederilor acestei instrucțiuni, *personalul medical execută serviciul, de regulă, între orele 8.00 – 17.00*, iar **în practică personalul medical în statele Centrului nu există, nefiind executată această prevedere**. Astfel, prevederile punct.13 (4) Ordinul MAI nr.354 din 31.12.2015 *cu privire la aprobarea Instrucțiunilor de ordine interioară a Centrului de Plasament temporar al străinilor*, cât și punctul 3 al ordinului MAI nr. 345 din 24.11.2014 *cu privire la aprobarea instrucțiunii cu privire la modalitatea de îndreptare, recepționare, investigare medicală și tratament a solicitanților de azil, beneficiarilor de protecție umanitară și a străinilor plasați în Centrul de Plasament al Străinilor*, prevăd expres realizarea *examinării medicale primare obligatorii în scopul profilaxiei maladiilor ce pun în pericol sănătatea publică (tuberculoza, lues, infecția HIV, hepatitele virale) cu înregistrarea lor în fișa bolnavului de ambulator și supravegherea medicală ulterioară*. Principiul 9 al Principiilor de bază ale Organizației Națiunilor Unite privind tratamentul deținuților prevede că *"deținuții trebuie să aibă acces la serviciile de sănătate disponibile în țară fără discriminare pe baza situației lor juridice"*, iar serviciile de sănătate din penitenciare trebuie să aibă standarde profesionale, etice și tehnice echivalente cu cele aplicabile serviciilor de sănătate publică din comunitate⁵. Astfel, recomandările internaționale⁶ prevăd expres accesul deținuților la testare la HIV, hepatite virale și infecții cu transmitere sexuală benevolă în orice moment de aflare în detenție⁷. Respectiv,

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=24918&lang=ro

⁵ http://www.who.int/hiv/pub/prisons/prison_health/en/

⁶ Профилактика, лечение, поддержка и уход в связи с ВИЧ в тюрьмах: стратегия эффективного национального от вета. https://www.unodc.org/documents/russia/Reports/Measures_to_HIV_prevention_in_prisons_Part_1_RUS.pdf

⁷ [http://www.unodc.org/documents/hiv-](http://www.unodc.org/documents/hiv-aids/publications/Prisons_and_other_closed_settings/2014_WHO_UNODC_Prisons_and_Health_rus.pdf)

[aids/publications/Prisons and other closed settings/2014 WHO UNODC Prisons and Health rus.pdf](http://www.unodc.org/documents/hiv-aids/publications/Prisons_and_other_closed_settings/2014_WHO_UNODC_Prisons_and_Health_rus.pdf)

caracterul obligator de control a maladiilor infecțioase în locurile de detenție ține mai mult de angajamentul administrației și impunerea unor proceduri operaționale standard de realizare, dar fără limitarea drepturilor pacientului.

V. RECOMANDĂRI ACTUALIZATE:

A. Ministerului Afacerilor Interne

1. Revizuirea mecanismului de asigurare a asistenței medicale prin intermediul serviciului medical al Poliției de Frontieră, inclusiv a actelor normative în vigoare din prisma alinierii lor la standardele internaționale privind respectarea dreptului la sănătate a deținuților și a garanției fundamentale de examinare medicală:
 - ordinul MAI nr. 345 din 24.11.2014 *cu privire la aprobarea instrucțiunii cu privire la modalitatea de îndreptare, recepționare, investigare medicală și tratament a solicitanților de azil, beneficiarilor de protecție umanitară și a străinilor plasați în Centrul de Plasament al Străinilor.*
 - Ordinul MAI nr. 354 din 31.12.2015 *cu privire la aprobarea Instrucțiunilor de ordine interioară a Centrului de Plasament temporar al străinilor în vederea asigurării.*
2. Revizuirea actelor normative privind activitatea Centrului de Plasament Temporar al Străinilor în vederea identificării soluțiilor de angajare în cadrul Centrului a **unui medic/asistent medical și a unui psiholog**, reieșind din statutul CPTS determinat prin Legea 52/2014 ca loc de detenție, în care persoanele pot fi deținute și până la 6 luni de zile.
3. Inițierea revizuirii HG nr. 332 din 23-04-2009 privind aprobarea rațiilor minime zilnice de alimente și a normelor de produse de igienă pentru persoanele din Centrul de Plasament Temporar al Străinilor pentru includerea normelor de alimentare dietetică și a normelor de asigurare cu echipament de protecție personal, detergenți și dezinfectanți.

B. Biroului Migrație și Azil (BMA)

4. Întreprinderea măsurilor ce se impun de articolul 642 al Legii 200/2010 pentru eliberarea solicitanților de azil din CPTS ori de câte ori este cazul și evitarea solicitărilor de prelungire a termenelor de aflare în custodie a solicitanților de azil.
5. Elaborarea de comun cu Serviciul Medical al Poliției de Frontieră și aprobarea procedurilor operaționale standard de asigurare a accesului și continuității tratamentului reținuților cu boli infecțioase (tuberculoza, infecția HIV SIDA), inclusiv transfrontalier.
6. Elaborarea și aprobarea Planului instituțional de prevenire a răspândirii COVID-19 în cadrul CPTS, alineat la Declarație de principii cu privire la tratamentul persoanelor private

de libertate în contextul pandemiei de coronavirus (COVID-19)⁸ și altor Recomandări internaționale privind controlul COVID-19 în locurile de detenție^{9, 10}.

7. Elaborarea și aprobarea normelor de asigurare a angajaților cu echipament de protecție personală, detergenți, dezinfectanți și alimentare pe durata executării serviciului.
8. Identificarea unor măsuri/mecanisme de desfășurare a ședințelor de judecată online în vederea reducerii riscului de molipsire cu COVID-19 pe durata escortării în ședințe cu participare fizică.
9. Elaborarea și asigurarea CPTS cu materiale informaționale despre COVID-19 (prevenire, diagnostic, tratament, suport, reabilitare) pentru deținuți și angajați, inclusiv cu adaptare lingvistică (rom, ru, eng).

C. Secția medicală a Poliției de Frontieră

10. Instituirea unui post medical permanent 24/24 ore 7/7 zile în incinta CPTS în vederea realizării garanției de examinare medicală la fiecare intrare și ieșire din instituție, dar și asigurarea accesului persoanelor plasate la asistență medicală în termeni rezonabili.
11. Realizarea testării la HIV și hepatite virale doar benevol, prin consiliere și testare voluntară.
12. Asigurarea confidențialității documentației medicale și excluderea accesului personalului nemedical la datele medicale ale reținuților (inclusiv în cadrul CPTS).
13. Instruirea personalului medical în documentarea și raportarea leziunilor corporale în corespundere cu prevederile Protocolului de la Istanbul și a Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin ordinul Procuraturii nr. 77 din 31.12.2013.¹¹

D. Centrului de Plasament Temporar a Străinilor

14. Dezvoltarea și aplicarea procedurilor operaționale standard la nivel de instituție în vederea aplicării măsurilor de reacționare în diferite scenarii posibile legate de controlul răspândirii COVID-19.
15. Asigurarea plasării persoanelor noi-admise în carantină pe durata de 15 zile cu excluderea totală a fluxurilor de persoane și evitarea practicii actuale.
16. Asigurarea instruirii personalului instituției și a persoanelor reținute cu referire la măsurile de prevenire COVID-19, care să includă cel puțin următoarele subiecte:
 - Cunoașterea simptomelor și semnelor COVID-19, niveluri de risc de expunere,
 - Acțiuni în caz de simptome COVID-19 (angajați în serviciu/acasă/deținuți),
 - Igiena personală, igiena mâinilor, strănutul și eticheta tusei,

⁸ <https://drive.google.com/file/d/1uPR44JH9h9KXA/AhzJmCxqsddiDFFPeb/view>

⁹ <https://drive.google.com/file/d/1RGblmqYVNNJukZFT8nzX6SUFOj6Yonie/view>

¹⁰ https://drive.google.com/file/d/1uW-FaLXVCkd_TekFN7ywui-aR6WWAbRk/view

¹¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=45990&lang=ro

- Utilizarea adecvată a echipamentului de protecție,
- Cunoștințe cu privire la manipularea și eliminarea deșeurilor infecțioase (măști, șervețele igienice utilizate etc),
- Prelucrarea echipamentelor refolosibile,
- Curățarea suprafețelor, lenjeriei,
- Curățarea ustensilelor alimentare folosite.

Data aprobării raportului

30 noiembrie 2020

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost elaborat și aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii

Mihail COTOROBAI,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii